

Obsah

Plánované akce

Společenská kronika

Jubilanti

In memoriam JUDr. Mojmíru Viktorinovi

Památce Mojmíra Viktorina

Mojmír Viktorin

Odešel kamarád Zdeněk Kopřiva

Vzpomínka na kamaráda

Výzva členům Slováckého krúžku v Brně

Folklorní akce

Starolískovecký slavíček

Vystoupení v Třebíči

Padesátiletý verbíř Zdeněk Bravenec

F scéna 2007

Ostatní

Josef Bohuslav Foerster a Morava

Na zdraví

Vyhlášení Ceny Stelly za rok 2006

Plánované akce

besedy: středa 17. 10. hody, 21. 11., 5. 12. mikulášská, 22. 12. vánoční

Společenská kronika

Jubilanti

narozen

Eva Filová

22. 10. 1947

JUDr. Emil Opršal

24. 10. 1937

Ing. Ladislav Šumbera

1. 11. 1932

Ing. Rostislav Viktorin

8. 11. 1927

Josef Dokoupil

16. 12. 1932

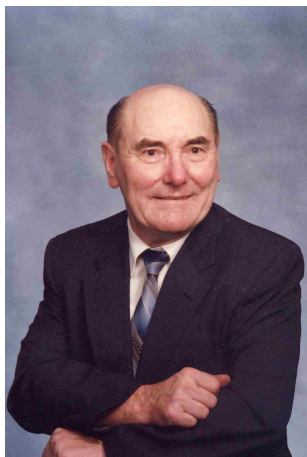
Ing. Alois Vala

31. 12. 1942

Jubilantům přejeme mnoho štěstí, pevné zdraví a spoustu příjemných chvil strávených ve Slováckém krúžku v Brně.

In memoriam JUDr. Mojmíru Viktorinovi

HLASY NÁRODA 4/2007 str. 26

Pracoval aktivně až do konce života ve Sdružení československých exulantů, Společnosti pro vědu a umění (SVU) a Matici vyššího vzdělání. Budiž čest jeho světlé památce! Rozloučili jsme se s ním v sobotu 3. března 2007 v kapli domu České misie v Ciceru. Jeho tělesné pozůstatky byly zpopelněny a budou převezeny do rodné země.

Pozůstalým rodinám jeho bratra a sestry v České republice vyslovujeme hlubokou soustrast.

Sdružení československých exulantů v Chicagu

Václav Zolman

Památce Mojmíra Viktorina

(Česká misie, Cicero, Illinois. 3. března 2007)

Tři Z

Vážím si příležitosti říci několik slov o svém příteli Mojmírovi a vzdát poctu jeho památce.

Můj vztah s Mojmírem byl "dědictvím" po mých rodičích. Byl to jejich dárek pro mne. Moje matka Doris, která je zde přítomná, vzpomíná, že naše rodina znala Mojmíra již od šedesátých let.

Během týdne jste o Mojmírovi slyšeli, jaký byl hodný, přemýšlivý, soucitný, čestný a zábavný. Nikoli zábavný v nějakém špatném slova smyslu, ale plný humoru.

Mojmír byl emigrant žijící v exilu, donucený, jako mnozí z vás zde, žít mimo svou vlast a najít si vlastní cestu v Novém světě.

Museli jsme se mnoho učit při tomto hledání vlastní cesty, mnohé jsme museli oželeť. Bylo to jako bychom se znovu učili tři "Z" - tři Základní Znalosti - čtení, psaní a počítání. Podařilo se nám přežít, a dokonce úspěšně. V jistém smyslu se i moje vzpomínka na Mojmíra pojí se třemi "Z".

První "Z" je Zákon. Mojmír zákon uznával a respektoval. Vystudoval zákon na Karlově univerzitě, avšak za odměnu dostal nucenou práci v uranových dolech. Poznal, co jemu i jeho krajanům může přinést tyranie a totalita. Oceňoval požehnání Ameriky a podporoval dobrou vládu. I v posledním roce mi pomáhal podporovat snahu Judy Baar Topinkové stát se guvernérkou státu Illinois.

Druhým "Z" je Zachování vztahů s Českou republikou. Po Sametové revoluci byl Mojmír jedním z prvních, kteří navštívili starou vlast. Jakmile to Revoluce umožnila, obnovoval staré vztahy a navazoval nové. V červnu 1990 jsem byl s rodinou v hotelu Continental v Brně, a koho tam nepotkám než Mojmíra, který se zastavoval u kdekterého stolu, zdravil se s lidmi a měl očividnou radost z nového dobrodružství. Byl jako Bill Clinton, když kandidoval na prezidentský úřad.

Jiná vzpomínka se vynořuje ve vztahu s Jožou Úprkou. Mnozí z vás vědí, že sbírám jeho díla. Úprkova vnučka Eva Nováková bydlí v Brně. Seznámil jsem se s ní prostřednictvím svých známých, včetně Joe Vosického, který sedí zde v zadní řadě. Během naší konverzace padlo Mojmírovo jméno. Ano, i on byl známým Dr. Novákové, této elegantní dámy připomínající První republiku. Znala Mojmíra z taneční skupiny Beseda a mluvila o něm velmi pěkně. Když šlo o Mojmírovy známé, byl svět skutečně malý.

A konečně za třetí, Mojmír byl pro mne velkým Zdrojem. V roce 2001 mi pomáhal založit Český konzulát. Pomáhal mi s překlady, usnadňoval mi setkání s lidmi a rozšiřoval mou znalost České komunity. Pomáhal a radil. S jeho přispěním se "Země razítek" stávala snesitelnou a Konzulát úspěšným.

Vy všichni jste měli s Mojmírem dobré zkušenosti. Víím, že jsem zachytil jen malou část toho, čím Mojmír byl a co pro nás znamenal. Byl přemýšlivý, milý, soucitný, zábavný a skromný.

Velmi slušný člověk. Slovy anglického autora Johna Ruskina, "Věřím, že poznávacím znamením velkého člověka je pokora".

Bude nám chybět. Děkuji vám.

George Drost - bývalý první honorární konzul za ČR v Chicagu.

Z angličtiny přeložil Mojmírovův synovec Dr. Libor Viktorin.

Mojmír Viktorin

stručný životopis

Narozen 28. 11. 1923 v Šardicích, okres Kyjov, nyní okres Hodonín.

Mládí prožil až do ukončení obecné školy v roce 1934 v této vesnici, která žila a dodnes žije plným slováckým folklorem, zejména půvabnými kroji, jejichž sláva je oceňována i daleko za hranicemi Evropy. Od roku 1934 studoval a v roce 1942 maturoval na reálném gymnasiu Josefa Klvani v Kyjově. Na tomto gymnasiu studoval proto, že bylo nejbližší od jeho rodiště (pouhých 11 km přes Mistřín a Svatobořice), i když bylo považováno za velmi přísné. Zakladatel gymnasia je znám jako veliký národopisec a Kyjov není třeba představovat jako město s nejstaršími tradicemi, Slováckými roky a třeba například výstižnou básní Petra Bezruče. Na studiích získal základy němčiny, latiny a zejména angličtiny, která se mu později velice hodila. Také si osvojil základy hry na klavír a nadto hry na hoboj u kyjovského rodáka Dalibora Brázdy, později známého dirigenta Hudebního divadla v Praze. Zpěv i tanec mu také nečinily žádné potíže, a protože maměnka byla ráda, když ho mohla obléci do slováckého kroje, tak už nezbývalo, než propadnout slováckému folkloru jako velkému koni úplně naprosto totálně.

Byl členem Sokola od r. 1930 až do 1948, kdy byl Sokol podruhé zrušen. Po maturitě odešel do Bzence, kde byl zaměstnán v konzervárně. Tam ovšem nemohl nenavázat na účast v tamním Slováckém krúžku, kde poznal další přátele a setrval zde do července 1945.

15. 5. 1945 se zapsal na Právnické fakultě Karlovy univerzity, kterou dokončil promocí 10. 6. 1949. Už během studií od roku 1948 až do 31. 8. 1949 byl zaměstnán v Československých aeroliniích v Praze. S příchodem do Prahy se ihned přihlásil do Slováckého krúžku v Praze, kde setrval a byl jeho příznivcem až do konce svého života.

Od září 1949 do 30. 9. 1951 absolvoval vojenskou prezenční službu.

Po vojně byl zaměstnán v Brně až do 31. 7. 1968. Mezitím byl z politických důvodů uvězněn 15. 5. 1953 a z Jáchymovských dolů se vrátil až 15. 5. 1960.

V létě 1968 odjel na dovolenou do Rakouska za svými přáteli, ale po sovětské okupaci Československa už nepovažoval za rozumné se vracet a následně emigroval do USA – Chicaga.

Po příchodu do Chicaga se hned zapojil do místní exulantské činnosti. Československé organizace v té době žily zvýšenou aktivitou, neboť nově přichozí rozmnožili řady politických uprchlíků z doby po komunistickém puči v roce 1948. Tehdy se zde vydávaly několikrát české noviny, mezi nimi i deník, byly tu pěvecké soubory ČSA a Lyra, bylo zde mnoho zajímavých spolků i politických seskupení. Politických vězňů tu bylo tolik, že založili novou organizaci Sdružení bývalých politických vězňů komunistického Československa a Mojmír se stal jeho členem.

Po krušných začátcích vstoupil do řádného zaměstnání koncem roku 1968, kde setrval téměř 4 roky jako dělník a poté přešel jako úředník do banky, kde sloužil až do penze, do níž odešel k 1. 1. 1988.

Už v roce 1942, kdy byl členem Slováckého krúžku ve Bzenci, zajížděl do Brna a zúčastňoval se akcí brněnského Krúžku, jehož se stal také členem. Po roce 1989 se často účastnil akcí Slováckého krúžku v Brně a takto zůstal věrný Krúžku až do konce svého života.

bří Viktorinové

Odešel kamarád Zdeněk Kopřiva

Ing. Zdeněk Kopřiva se narodil 24. 10. 1951 v Uherském Hradišti.

Ještě na Základní škole se přestěhoval s rodiči do Brna. Studoval vyhlášené Gymnázium (v tu dobu SVVŠ - Střední všeobecně vzdělávací školu) na Vídeňské (v tu dobu Koněvově) ulici v Brně, jež poskytovala širší vzdělání především pro zájemce o matematiku a biologii. Byl absolventem strojní fakulty Vysokého učení technického v Brně.

Začínal jako plánovač, ale brzy přešel ke kultuře. V 70. letech držel zpěv na besedách Krúžku a po založení mužského sboru se stal jeho kmenovým zpěvákem. Oblíbil si zvláště balady z Hornácka a Strážnicka. Když před muzikou zavřel oči, bylo jasné, kdo je pánem u muziky. Měl vynikající paměť a vždy znovu šokoval rozsahem znalostí písní (přidám ještě sloku, která se běžně nezpívá, říkával). Byl schopen zpívat písně i jiných národů (např. rusky, ukrajinsky nebo romsky).

Od svého dědávka se naučil obdělávat vinohrad a vyrábět víno. Protože neznal vinné keře zakoupeného vinohradu, nazýval své směsky KSČ a KSB (neboli Kopřivova směska červená a Kopřivova směska bílá). Později se zjistilo, že KSB obsahuje více než 90 % odrůdy chardonnay. Poslední ročníky byly skutečně vynikající!

Jeho koníčkem byly informační technologie. Jako jeden z prvních v Brně vlastnil osobní počítač. Později tyto počítače pro zájemce kompletoval. Druhou polovinu života pracoval jako správce sítě a udržoval v chodu počítače svého zaměstnavatele. Tehdy také objednal doménu a začal provozovat krúžkařské stránky www.kruzek.cz

Byl velký klid'as a dobrák: Jedenkrát například šel za svědka vdavekchtivé dívce. Po úvodním přípitku u nevěsty se zjistilo, že objednaný taxík nepřijede (tu noc posbírali taxikáře v souvislosti s vykradením pobočky České spořitelny). I když měl nabourané auto (padal mu blatník na kolo, takže se muselo každých 50 m zastavit a nadzvednout blatník), rozhodl se dovézt nevěstu do svatební síně. Mezitím uplynul čas na oddání a navíc se zjistilo, že nevěsta nemá u sebe doklady. Zaručil se tedy i za identitu nevěsty. Od té doby si tato jeho kamarádka neúspěšně stěžovala, že je nešťastně vdaná.

Byl velice pohostinný: Vzpomínám si, jak na Mezinárodní den žen (8. březen) pozval své spolupracovníky (tvořily je až na výjimky ženy) s naším mužským sborem do vinného sklepa.

Jednou, když napájel po krúžkové besedě cestující v tramvaji vínem, byl okraden nejen o peníze, ale i o mobil. Svůj mobil si pak musel vykoupit zpět.

Jako nezaměstnaný, podnikl cestu na Sibiř (po stopách svého legionářského dědávka) a do Mongolska a na rozdíl od dědávka, jehož cestopis přepsal na krúžkové stránky (pod názvem Vzpomínky našeho dědávka), nám svůj vlastní cestopis zůstal dlužen.

Jeho andělem strážným v posledních letech byla jeho přítelkyně Vlad'ka, žijící střídavě u nás a ve Švédsku.

Stal se pravidelným účastníkem folklorních akcí a festivalů i mimo republiku (především Slovensko).

Jeho hlas byl sytý, jistý a znělý v širokém rozsahu (dobře se odezíral). Byl stále připraven nasadit další píseň, což ho vždy předurčovalo na vedoucího zpěváka sboru. Jeho píseň pastýře v době Vánoc (Milý bože, čím dál hore, co já robít mám) patřila k tomu nejhezčímu, co bylo v Krúžku slyšet. Obávám se, že jeho ztráta pro mužský sbor je momentálně nenahraditelná.

Poslední rozloučení se konalo 25. května v obřadní síni brněnského krematoria, kam mu přišel zazpívat náš mužský sbor v rekordním počtu 21 zpěváků (na jeho přání jsme zapívali, mimo jiných, píseň Zasela sem bazaličku, zasela).

VL

Vzpomínka na kamaráda

Když jsem letos, tak jako již mnohokrát předtím, navštívil Horňácké slavnosti ve Velké nad Veličkou, můj zrak pořád někam těkal. Po chvíli jsem si uvědomil, že podvědomě hledá kdysi nepřehlédnutelnou postavu Zdeňka Kopřivy. Opět jsem si uvědomil, že mne opustil nejenom kamarád a dobrý zpěvák, ale že se Zdeňkem odešlo něco i z mého mládí. Když jsem před dvaceti lety vstoupil do řad Slováckého krúžku v Brně, vzhlížel jsem k němu nahoru doslova a do písmene jako na velký vzor folkloristy a zpěváka a připadal jsem si docela malučký. Snad to Zdeněk postřehl - dnes si myslím, že to udělal z velké dobroty svého srdce – a jednou mi prostě řekl, že se mu se mnou dobře zpívá. Od té doby jsme spolu mnohokrát zpívali a vždy to byly pro mne radostné chvíle. Zdeněk nedělal okázalá kamarádská gesta, ale jeho přítomnost nebo nepřítomnost byla vždy znatelná. Když někdo potřeboval pomoci, Zdeněk pomohl.

Samozřejmě není možné popsat všechny společné zážitky, ale snad jeden za všechny, na který obzvláště rád vzpomínám. Bylo to na festivalu v polské Zielone Górze. Tehdy jsme po povinném festivalovém průvodu procházeli středem města, kde byly různé tržnice a stánky. V jednom prodávali „gřáne“, to bylo sladké silné víno, které bylo podáváno horké. Protože jsme měli ještě asi 30 min. volného času, navrhl Zdeněk, abychom je okusili. Byli jsme asi čtyřé, nebo pět, co jsme se nechali zlákat, a protože nezůstalo u jednoho pohárku, pěkně jsme se „rozpajťášili“. Tehdy se ve Zdeňkovi probudila (a nebylo to ani poprvé, ani naposled) zpěvná slovanská krev a začal zpívat jednu ze svých bohatýrských balad. My jsme se samozřejmě přidali a za chvíli střídala písnička písničkou, jen tak bez muziky – à kapela, ale zato od srdce. Měli jsme žízeň a groše docházely, kolemjdoucí Poláci přihlíželi, zastavovali se a nám pomalu uběhlo volných 30 minut. Nikdo nám nic neporučil, tak jsme posbírali své poslední groše, abychom si dali poslední „gřáne“ a spořádaně se dostavili k autobusu. V tu chvíli nám jeden z Poláků poručil po sklénce „gřáného“ pak druhý, třetí a já ani nevím, kolik těch sklenic nakonec bylo. Pravda je, že se okolo nás shromáždil dav platicích diváků a my zpívali jak o život. Bylo to naše nejúspěšnější vystoupení na festivalu.

Velikost člověka není dána jeho fyzickou podstatou, ale duchovním rozměrem. Zdeněk mne také přinutil několikrát se zamyslet sám nad sebou, a musím říct, i zastydět se nad vlastním přístupem k životu. Jednou to bylo ve chvíli, kdy jsme se rozloučili s jiným naším kamarádem, také Zdeňkem. Toho dne jsme opouštěli smuteční obřadní síň a já jsem měl nějaké pracovní povinnosti, takže jsem se chtěl rychle rozloučit s ostatními a pokračovat v průletu životem. Tehdy mi Zdeněk Kopřiva řekl: „To je v pr...., když se už neumíme zastavit, ani když nás opustí kamarád.“ Já jsem se tenkrát velmi zastyděl a s ostatními jsem šel odchod kamaráda zapít. Také tehdy jsme zpívali bohatýrsky a od srdce.

Mírek Dostál

Pokud i já mohu přidat některou ze svých úsměvných vzpomínek na skvělého kamaráda a veselého člověka, tedy tuto: Poté, co jsme s kamarádkou, která mě před mnoha lety dovedla do Slováckého krúžku v Brně, úspěšně složily zkoušku z vnitřního lékařství na lékařské fakultě, kamarád Kopřiva, dozvěděl se tuto skutečnost, pozval nás obě do hospody U Ševčíků na becherovku. Následně jsem pozvala já Zdeňka i kamarádku, pak kamarádka nás oba a takto jsme pokračovali asi hodinu. Výsledkem tohoto dýchánku bylo to, že nás Zdeněk postupně odnesl v náručí až do sálu, kde se nacvičovalo. Při mých tehdejších 54 kg živé váhy a Zdeňkově urostlé postavě nebyl problém, ale u kamarádky „prostorově výraznější“ šlo o výkon vsutku bohatýrský.

Hana Dostálová

Výzva členům Slováckého krúžku v Brně

Slováček postrádá chlapce - tanečníky ve věku od 5 do 15 let. Přiveďte, prosím budoucí tanečníky na zkoušky v úterý od 17 hodin do ZŠ ul. Babákova (roh Tábor). Děkujeme předem za pomoc.

BRos

Folklorní akce

Starolískovecký slaviček

25. dubna proběhl na ZŠ Brno, Labská, 2. ročník pěvecké soutěže lidových písní Starolískovecký slaviček 2007. Děti si měli připravit 2 lidové písně, které zpívaly 1x sólo, 1x s doprovodem keyboardů. Jejich pěvecký výkon posuzovala odborná porota v čele s předsedkyní paní Martou Štefkovou. Soutěže se zúčastnily děti ZŠ Labská, ZŠ Kamínky a ZŠ Vedlejší.

Absolutním vítězem se stala a sošku Starolískoveckého slavička si odnesla žákyně Jana Šigutová ze ZŠ Vedlejší.

I. kategorie - žáci 1. – 3. třídy

1. místo: Radek Dvořáček

2. místo: Marie Kolajová
3. místo: Klára Bárová

II. kategorie - žáci 4. – 5. tříd

1. místo: Eva Malachová
2. místo: Barbora Essenderová
3. místo: Andrea Pavlincová

3. ročník proběhne opět v dubnu 2008 na ZŠ Labská.

VL

Vystoupení v Třebíči

bazilika v Třebíči

foto: internet

18. května 2007 jsme se my, tanečníci a muzika, vypravili vybaveni hornáckými kroji do Třebíče. V příjemném podvečerním prostředí místní bývalé konírny jsme před ostřížím zrakem neznámého ruského rychlokreslíře odskotačili asi hodinový program. A jak se to tak občas stává, naše vystoupení se neobešlo bez drobných nedostatků. Ovšem, co bychom to byli za folklorní soubor snažící se udržet lidové tradice, kdyby vše bylo naprosto dokonalé.

Před samotným vystoupením jsme si sdělili potřebné organizační informace - kdo s kým tančí; kdy, kam nastupuje – a pak hurá do krojů a s veselou náladou na věc.

Všechno šlo jako po másle. Jedno číslo za druhým, lidé tleskali, a když se přeci jen někomu něco malinko nezadařilo, úsměv to zachránil, takže nikdo z publika si určitě ničeho nevšiml. Ovšem jak zakamuflovat, když na zatleskání při strání našemu druhému stárkovi nepřiběhne tanečnice?! To je překerní situace. Ano, přiznám se dobrovolně a bez mučení, byla jsem to já, která ve všem tom zmatku nepostřehla, že tohle pásmo mám tančit taky. Vláďa je naštěstí velmi pohotový a tančil i sám jako kdyby se nic nedělo. Naše první stárka ho v tom nenechala dlouho a brzy na jeho nenápadné vysílání signálů přiběhla. No není to fajn, když takhle pěkně funguje spolupráce? :)

Dobře to dopadlo a řekla bych, že vystoupení se líbilo. Po výtečné večeři jsme zahájili volnou zábavu u muziky, do které jsme se snažili (a docela úspěšně) vtáhnout i diváky. Dokonce se zapojili i místní muzikanti, kteří se chtě - nechtě ke svému řemeslu přiznali.

Cesta zpět byla veselá, dalo by se říci až zpěvná, a v příjemné euforii z dobře povedené práce se zapomnělo na krutý fakt, že přiběhnutí děvčice na zatleskání není až tak úplnou samozřejmostí. :)

Zuzka

Padesátiletý verbíř Zdeněk Bravenec

Nejmladším padesátníkem mužského sboru se 12. května stal Zdeněk Bravenec. Rodiče se přistěhovali do jeho rodných Dolních Dunajovic z Hovoran (polovina sourozenců se narodila v Hovoranech). Zdeněk pochází z početné, folklorně orientované rodiny (má 8 bratrů a 2 sestry). S dalšími 5 sourozenci prošel břeclavským Podlužanem. Synovec Ladislav je vedoucí CM Pálava v Mikulově a všestranným muzikantem, bratr Pavel vede dunajovický mužský sbor.

Společná oslava padesátin s naším mužským sborem se uskutečnila v pátek 15. června. Byli jsme pozváni na košt vína do sklepa v Dolních Dunajovicích. Z předchozích pozvání se dosud uskutečnilo jediné (viz Krůžkozor č.76 Přechod Pálavy 2007). Toho dne bylo krásné slunné počasí. Z Brna autobusem na Mikulov po pracovní době vyrazilo 10 členů mužského sboru (další 2 naši členové a současně členové místního mužského sboru byli již na místě).

Ze zastávky na státní silnici to bylo do Dolních Dunajovic 2 km pěšky. Abychom předešli dehydrataci organismu, stavili jsme se cestou v hotelu Praha nejprve na pivo. Zde se k nám připojil první z našich místních zpěváků Pavel. U piva jsme se poněkud zdrželi. Oslavencův sklep nacházející se za vesnicí na úpatí Dunajovických kopců byl pootevřen a před ním stálo kolo svědčící o přítomnosti majitele. Na úvod jsme zazpívali bohatýrské písně z Podluží (Jak kukačka kuká, Stojí breza v kraji lesa). Po první písni však zůstalo ve sklepě ticho a oslavenec se neobjevil. Pokročili jsme do horní části sklepa, kde bylo prostřeno a zazněla druhá píseň. Zase nic. Oslavenec stál za dalšími dveřmi a vychutnával si naše rozpaky na oplátku za náš opožděný příchod.

Přichystáno bylo symbolicky 50 vzorků vína převážně z Mikrosu Mikulov, kde je oslavenec zaměstnán.

Krásný vlahý večer jsme trávili před sklepem. Oslavenci jsme popřáli a darovali mu malovanou keramickou bystu kyjovského stárka, neboť oslavenec se cítí více Dolňákem (vystupuje nejčastěji v kyjovském kroji). Tvůrce bysty Jarek byl rovněž přítomen mezi gratulanty.

Pila se přívlastková vína, převážně s vyšším zbytkem cukru, takže se některým zpěvákům začalo dokonce "stýskat" po pořádném mladém kyselisku. Zpívali jsme písně z Podluží a s písní jsme procestovali i další regiony Slovácka. Pouze dvakrát jsme si od sklepa odskočili. Poprvé, abychom obhlédli další sklepy (včetně sklepu Mikrosu Mikulov) a podívali se na Dunajovické kopce (Slunný vrch, Růžový vrch, Liščí kopec) navštívené při letošním putování Dunajovickými kopci. Podruhé jsme byli zazpívat sudům dole ve sklepě (a ochutnat obsah). Mezitím přišli další členové mužského sboru z Dolních Dunajovic včetně oslavencova a Pavlova bratra. Místní zpěváci se na závěr společného večera přiznali, že tři ze čtyř námi zpívaných písní byly pro ně neznámé. Zpěv před půlnocí ukončil pro nás objednaný mikrobus.

Ve středu 20.6. se na veřejné krůžkové besedě oslava padesátin opakovala. Oslavenec s sebou vzal svoji přítelkyni Elišku a dceru Veroniku. Přichystal výborná vína (MüllerThurgau, Hibernál) a něco k zakousnutí. Neustále pobízel k pití a doléval své víno. Na dotaz, co dolévá, odpověděl: "Přece ty vína, co jste u mne v pátek nedopili!" Byl oblečen v podlužáckém kroji. Při gratulaci vzpomněl na své působení ve Slováckém krůžku v Praze v době povinné základní vojenské služby. Tehdy jako člen posádkové stráže měl za povinnost vítat na letišti představitele Varšavské smlouvy. Uvedl se rozevlátým podlužáckým verbuňkem a dokázal, že patří mezi zdatné verbíře. Však také působil v Podlužanu (15 let), ve Státním souboru písní a tanců v Praze (3 roky), v Poľaně (3 roky), v Májku (1 rok), v Dunajci (v Olomouci 1 rok) apod. a ještě v roce 2000 získal III. místo ve verbířské soutěži "O starobřeclavskou boží muku" ! Nyní své zkušenosti předává v místním dětském souboru Dunajek.

Díky vínu se brzy rozjela zábava bohatá na tance z různých regionů.

VL

F scéna 2007

Letos se konal v Brně již X. ročník letních folklorních večerů. Patřím k jejich pravidelným pátečním návštěvníkům. Každým rokem jsem chodil s průkazkou FOSu, která mě opravňovala k zlevněnému vstupnému. Ani letos jsem si nechtěl nechat ujít příležitost a požádal písemně našeho distributora o průkazku. Bohužel jsem mu nestál ani za odpověď.

Jako na zavanou byla vyhlášena soutěž o volné vstupenky na F scénu v Brně. Takto jsem získal v soutěži čestné vstupenky a chodil na jednotlivá představení.

Navštívená představení:

Dne 22. června vystoupil soubor **BUFO** (budoucnost folkloru) z Prahy. Jde o bývalé tanečnice jiných souborů (Chorea Bohemika, Český soubor písní a tanců, Impuls). Umělecký vedoucí a choreograf M. Páček vyučuje na Divadelní akademii muzických umění. Černý humor, sarkasmus a ironie jsou základní prvky, kterými oslovuje diváka. Nápadná je u vystupujících především jejich mimika obličejů.

Pořad se nazýval Myslivecká suita aneb Vesele, vesele ale hlavně zběsile. Uvedl folklor z celého světa. Za nejzdařilejší

čísla považují Vývarovar (vaření v kotli - imitace tance domorodců z Nového Zélandu), Terchovčania idú (jako převlek sloužil třem vystupujícím skládací papundekl pro rozlišení tanečnicků a současně tanečnic). Pro představu o obsahu vystoupení uvádím názvy dalších pásem: Myslivecká suita (myslivecký hon na zajíce), Tanec smrti, Třasák, Ach ti muži, Ach ty ženy, Poslední taneček, Zmateník, Vúdú, Láska zmýlená, Pitvoresky, Čekající matky, Čekající otcové, První krůčky (batole), Tyrolská trojka, Skotské sukénky, Husy, Ženci, O poledni, O dožínkách. Jelikož krátce před představením se spustil slejvák, byl počet diváků a vystupujících ten večer shodný.

Dne 29. června přijel **Slovácký soubor Kyjov** s pořadem Obrázky. O premiéře tohoto pořadu se již psalo v Krůžkozoru č. 72. V roli konferenciéra, tlumočnicka a žebráka se blýskl spoluautor pořadu Ladik Šimeček. Představení mělo nejvíce účinkujících (přítomna byla muzika, příprava, taneční soubor, mužský a ženský sbor). Vystoupení mělo patřičný spád a provedení bylo ještě propracovanější než premiéra v Kyjově.

Na pořadu přišlo nejvíce členů a příznivců Slováckého krůžku v Brně. Ten, kdo se přišel seznámit s tradičním kyjovským folklorem, musel být náležitě zmaten. Strajková muzika, chlupská tahanice v hospodě U poslední facky, taneční groteska Zabíjačka apod. mohly pocházet z kteréhokoliv regionu. Někteří diváci se cítili zaskočení a dokonce chtěli o přestávce z vystoupení odejít. Také svoji výtku k programu jednomu z uměleckých vedoucích souboru po představení tlumočili.

Dne 6. července se předvedl **Folklorní soubor Belencéres** (z města Bekés v Maďarsku) z jihovýchodní části země. Program Tance z Karpatké kotliny patřil k tradičnímu folkloru. Šlo o věkově mladý soubor. Byl založen roku 1985 při základní umělecké škole. Má nyní 500 členů. Členové souboru absolvovali řadu zahraničních festivalů, vyhráli například festival v Kunovicích v roce 1985. Doprovod zajišťuje čtyřčlenná kapela s tradiční třístrunnou basou a s krátkým šmytcem ve tvaru luku. Dle konferenciérky předvádí tance tamějších národností (maďarské včetně Sedmihradská, rumunské, cikánské, slovenské). Uvedli mj. Karičky z Budapesti a dívčí tanec ze Slavonie. U cikánských tanců úspěšně zapojili na jevišti popelnici, která klepala víkem v rytmu tance (byl v ní nejmladší účinkující), harmoniku a buben. Program zakončili svatbou ze svého regionu. Tance byly předvedeny vesměs ve strhujícím rytmu (soubor tempem připomínal bratislavský Gymnik).

Dne 13. července se uvedl **VUS Ondráš**. O jeho profesionalitě souboru svědčí skutečnost, že denně nabízel jiný program. Tento domácí soubor měl daleko nejvíce příznivců (půl hodiny před zahájením představení již nebylo místa k sezení před tribunou). Zajímavostí je, že k čtrnáctičlenné cimbálce se připojuje harmonika (akordeon).

Soubor v současné době primuje Lubomír Graffe, syn našich bývalých krůžkařů muzikanta - tercáše Lubomíra a zpěvačky a tanečnice Jarmily. Sestra primáše, Jarmila, tentokrát nehrála.

V první polovině programu uvedl soubor známou divadelní scénku Rande naslepo (průvodce pravidly společenského chování) určené pro náctileté, ale těch byla v hledišti menšina. Doprovodné melodie byly staré evergreeny (Pátá, Dva roky jezdím bez nehod apod.), a tak jsem v tu chvíli patřil mezi nudící se diváky. Za největší zpestření čísla jsem považoval pád jedné ze stěn jeviště.

V druhé části to byl již starý známý Ondráš. V pásmu zvaném Veselé dovednosti byly předvedeny písně a tance z Čech, Moravy, Slovenska, Maďarska a Sedmihradská.

Poslední z pozvaných souborů, Vranovčan (Slovensko), jsem z důvodu dovolené ve slovenských horách již nestihl. Za zmínku stojí, že při vstupu do Slovenského ráje v Čingově jsme si museli ke vstupnému povinně zakoupit zdravotní pojištění (5 Ks/osoba/den). Slovenská strana tak zřejmě reagovala na naše základní, doporučené zdravotní pojištění, které se nevztahovalo na chození po horách! Další dny jsme chodili do Slovenského ráje přes Podlesok, neboť tam se povinné zdravotní pojištění ke vstupnému nepožadovalo.

VL

Ostatní

Josef Bohuslav Foerster a Morava

Mnoho hudebních skladatelů, kteří se narodili v Čechách, bylo od dob obrozeneckých zaujato moravským naturelem. Velmi těsný vztah k Moravě měli Antonín Dvořák a jeho žák Vítězslav Novák. Bezkonkurenčně zaujala Morava J. B. Foerstra, a to široce a lidově. Ač rodilý Pražan pocházející z rozvětvené hudební rodiny měl bohatý poměr k Moravě z rodinných vazeb (obě babičky z matčiny strany byly Moravanky, strýcova hudební rodina působila v Moravských Budějovicích a ve Znojmě, sestra byla provdána v Olomouci a i svou druhou ženu Olgu Dostálovou si našel v Brně. Foerstrova múza našla na Moravě svého zvýraznění a to i proto, že jeho poměr k životu a člověku vycházel ze dvou podnětných zdrojů: "láska a lid". Lidem byl milovaný, lidu drahý a svými zpěvy populární. Foerster pěl o závod s jarním skřivánkem nad lopotnou prací oráčovou na velkých živých rodných lánách, opěvuje práci rolníkovu stejně jako košíkářovu nebo oslavuje velké syny milé Moravěnky. V tomto smyslu byla práce obdivována jako dar nebes, ne obtíž.

Slovácko byl první moravský kraj, který Foerster studoval o prázdninách 1895, kdy poznával tento kraj. Tehdy navštívil Velehrad, Uherské Hradiště, Strážnici i Velkou, kde viděl slováckou svatbu a dokonce se jí zúčastnil a osobně se seznámil s Janáčkovou libretistkou Gabrielou Preissovou. Kouzelně naň působila kaplička u svatého Antonínka nad Blatnicí, odkud jsou krásné výhledy na hradištské a kyjovské Dolňácko, strážnickou dolinu i Kopanice a horňácké obce na západních svazích Bílých Karpat s majestátní horou Javořinou. Genius loci tohoto místa dokázal výtvarně využít plenérový realista malíř Jožka Úprka svým obrazem "Pout' u svatého Antonínka", který jej dokázal proslavit v 90. letech předminulého století na světové výstavě v Paříži. Foerster se Slovácku odvděčil svou divácky nejoblíbenější operou "Eva", podle dramatu "Gazdina roba", na slova Gabriely Preissové. Očarován slováckým prostředím neodolal citovat pravou slováckou svatební písničku v její skutečné podobě, stejně jako melodii slovenské písně "Kysuca, Kysuca", kterou podmalovává něžnou náladu po vroucím zpěvu Samkové v 1. dějství, jako výrazný znak moravsko - slovenského prostředí, v němž Eva žije. Lze říci, že Morava slováckým folklorem nepřímo Foerstroví otevřela zahraničí, brány nestranné ciziny, která ctí velké a pravé umění. Brněnské národní divadlo uvedlo "Evu" premiérově na Moravě v roce 1905 s velkým úspěchem pod taktovkou Cyrila Hrazdiry. Není účelem zde vyjmenovávat mnohostrannou skladatelskou činnost, ale musím se zmínit o tvorbě sborové, především sborů mužských. Je také skutečným mistrem sborových písní a tvoří po Smetanovi novou epochu této skladatelské oblasti.

Brněnská beseda začala uvádět jeho skladby již v 90. letech 19. století. Po příchodu do Vídně začal udržovat těsnější kontakty se svou rodinou na Moravě, s olomouckým Žerotínem a od vzniku Pěveckého sdružení moravských učitelů (PSMU) v Kroměříži v roce 1903 s jeho zakladatelem Ferdinandem Vachem. Postupně se mezi Vachem a Foerstrem vyvinul neobyčejně vřelý vztah. První setkání bylo na koncertu v Praze v roce 1905, následující ve Vídni, což se pak často opakovalo. Ačkoliv byli stejně staří dochází mezi nimi k obdivnému a věrnému přátelství, které ukončilo až Vachovo úmrtí v roce 1939.

V době 1. světové války PSMU zastavilo činnost, protože většina jeho členů konala vojenskou službu. Vach založil náhradou za PSMU sbor moravských učitelek později známý jako Vachův sbor moravských učitelek (VSMU) a přítel Foerster mu skládá cenné ženské sbory. Když ke konci 1. světové války organizoval Vachův syn Karel velký Foerstrovský koncert spolu s přednáškou o Foerstroví v Besedním domě, pozval i skladatele. Ten účast na brněnském koncertě slíbil, ale vyslechnout přednášku o sobě odmítl. Negativní účast vysvětloval v dopise typicky foerstrovsky. "Veřejnost, či lépe veřejné vystupování je mi trapné." Koncert se těšil velké pozornosti, navštívený byl všemi významnými brněnskými hudebníky, včetně Leoše Janáčka, a po jeho skončení byl autor několikrát vyvoláván. V roce 1919 uspořádal Vach cyklus Foerstrových sborů k jeho šedesátce a objevil tak ještě netušený tvůrčí rozvoj skladatelův. V následujícím roce zakládá Karel Vach Brněnské pěvecké sdružení "FOERSTER", čímž Foerstrovo jméno proniklo na Moravu jako živé znamení a vzor sborové skladby. V roce 1931 zakládá Josef Veselka Akademické pěvecké sdružení MORAVAN. Všechny tyto sbory propagují Foerstrovu skladbu a skladatel jim na oplátku věnuje nové skladby. Brněnské sbory soustavně pěstovaly Ferstrovu sborovou tvorbu, jež pak záhy pronikala na celou Moravu, protože po vzniku republiky byly sbory téměř samozřejmostí i chloubou každého většího moravského města. Idealizací hudebního projevu se Foerster podobá Smetanovi, oba se vyhýbají syrovému životu nebo naturalismu. Proto k jeho nejoblíbenějším básníkům patří Josef Václav Sládek, ale i celá řada moravských básníků, ku příkladu Jaroslav Kvapil, Jiří Mahen, Petr Křička, Rudolf Těsnohlídek, František Kožík nebo páter Dostál - Lutínov, ale i páter Josef Zmeškal z Kroměříže, kterého považoval za velkého přítele a po smrti Ferdinanda a Karla Vacha nepěstoval větší přátelský poměr s nikým jiným na Moravě. Nebylo to jen z důvodů jeho dobrotivé povahy, která šířila a vyhledávala dobro, ale i pro vyvinutý smysl Zmeškalův, který ve svatomořickém kůru v Kroměříži uváděl významné Foerstrovu skladby. Zmeškalovi mohl Foerster dovolit, aby se stal posuzovatelem a soukromým upravovatelem některých prvků Foerstrovských chrámových skladeb.

Stručné Foerstrovo curriculum vitae

J. B. Foerster se narodil v roce 1859. Vyrůstal v hudebním prostředí své rodiny a po vystudování varhanické školy v Praze působil jako varhaník a ředitel kůru v kostele svaté Markěty. V roce 1893 odešel se svou ženou, znamenitou českou operní pěvkyní Bertou - rozenou Lautererovou do Hamburku a po 10 letech přesídlili do Vídně (až do roku 1918), aby tu vedle ní rozvinul bohatou činnost jako skladatel učitel i spisovatel. Po vzniku České republiky Foerster spěchá do rodné Prahy, aby se ujal místa na pražské konzervatoři hudby. Po 12 letech byl vysoce vzdělaný Foerster zvolen prezidentem České akademie věd a umění. Tuto funkci vykonával do vzniku protektorátu. V 30. letech minulého století se zúčastňoval veřejného života a obdržel i čestný doktorát Karlovy univerzity.

Brno dalo příklad celé republice, že Foerstrovo dílo je životné, umělecky patří k vrcholům naší hudby a v mnohých sborových písních mluvící k lidu jasnou řečí, slavnostně národní a povzbudivou. Široký moravský venkov bral Foerstrovo dílo přátelsky, kladně, mnohdy se srdečně vřelou oddaností, taky i proto, že pro pěstování sborového zpěvu není potřeba jiného nástroje než zdravého hrdla.

A proč byl Foerster vždy obdivován a milován? Hlavně proto, že byl umělcem u nějž láska je vše přemáhající a spojující. Z toho vyplýval i jeho poměr k lidstvu, s nímž se raduje, trpí, sílí, věří i vítězí a jež nade vše miluje v jeho radostech i starostech.

Na závěr uvádím citaci, která nejlépe vyjadřuje stručný obsah titulku. Je z dopisu J. B. Foerstra za 2. světové války Dr. Bohumilu Štědroňovi, která je vlastně skladatelovým krédem: "Moravu i Moravany jsem vždy miloval pro jejich

bodrost, jasnost, vrozenou radostnost, pro jejich překrásné (v básni i hudbě) národní písně, pro jejich odlišnost, pro jejich zbožnost a vroucnost citovou."

Zdeněk Smělík

Na zdraví

"Na zdraví" – jednoduché a výstižné vyjádření každodenních přípitků doma i ve společnosti lidí po celém světě. V posledních 10-ti letech jsme svědky nebývalého zájmu medií i různých vědeckých institucí o tato dvě témata – zdraví a pití vína – popřípadě jiných alkoholických nápojů. Denně se přesvědčuji, jak ožehavá jsou tato témata, ale přitom tak velmi obsáhlá a vědná témata. Každý člověk je totiž určitá individualita a tvoří si svůj vlastní názor (většinou potvrzený svými zkušenostmi) – a proto veškeré články o zdraví a pití vína (nebo jiných alkoholických nápojů) se často mívají účinkem. S vědomím těchto skutečností a po téměř dvouletém naléhání našeho horlivého redaktora Krůžkozoru Václava Linhartu přispívám též a věřím, že budu přispívat pravidelně, protože se toto téma nedá vměstnat do jednoho vydání Krůžkozoru.

Víno – moudře vybrané a konzumované pravidelně a s mírou – nám pomůže žít déle. Jak jednoduché! Věděli to již ve starověku: "Nepij již vodu, ale požij trochu vína kvůli svému žaludku a kvůli svým neduhům" radil svatý Pavel Timotejovi. Stále nové a nové vědecké důkazy tato slova potvrzují. Některé důkazy jsou v přímém rozporu s tím, v čem jsme vyrostli a čemu jsme věřili. Tak či tak, v důsledku studií z posledních 20-ti let nemáme již žádné pochybnosti o tom, že u abstinentů je vyšší riziko úmrtí v mladém věku než u mírných konzumentů vína. A v případě koronárních onemocnění, která si vyžadají více životů mužů a žen ve vyspělých zemích než jiné nemoci, mírné požívání alkoholických nápojů (což znamená 2 sklenky denně) snižuje riziko srdečního infarktu o 40 %. Závisí to pouze na alkoholu obsaženém v nápojích. Ten zvedá hladinu "dobrého" cholesterolu v krvi, snižuje hladinu "špatného" cholesterolu a omezuje vznik krevních sraženin. Ovšem počínaje průlomovou studií z roku 1978, která prokázala nejnižší výskyt srdečních infarktů v zemích, kde hlavním nápojem je víno, sílilo přesvědčení, že víno je nevhodnější nápoj.

O historii révy vinné a také o historii výroby vína si povíme příště, jelikož je to samostatné obsáhlé téma, i když samozřejmě souvisící i s dnešní dobou tak, jako vlastně celá historie lidstva. A troufám si tvrdit, že víno je staré jako lidstvo samo.

Lidé si záhy uvědomovali, že odrůdy révy vinné jsou matkou vína, půda a poloha vinice jsou otcem vína a ročník sklizně je osudem vína. Ale konečná jakost vína závisí velkou měrou i na umění člověka – vinaře, který víno ztvárnil a dokázal jeho přirozené vlastnosti nejen zachovat, ale i vyzvednout to – co je pro danou odrůdu a stanoviště vinice významné. K vytvoření produktu, jenž na vás dýchne jedinečností místa vinice, kterou navštívíme, abychom ztvárněnému vínu lépe porozuměli. Proto raději vyhledávejme vína od "svých vinařů", které dobře známe, známe i jejich vinice a vína od nich nám chutnají. Je to jistější než vyhledávat vína "své" odrůdy. Daná odrůda se většinou jeví rozdílně ze sklepů různých vinařů a různých vinařských regionů. (Mohu potvrdit, že vyhledávání těchto "svých" vinařů je zajímavá a dobrodružná činnost). Ale vraťme se k tématu. Víno podávané pravidelně k jídlu udržuje "řečiště krve" v dobrém stavu a zabraňuje jeho zanášení. Dokazují to nejen lidové zkušenosti, ale i četné statistiky získávané na tisícových vzorcích obyvatelstva s různými stravovacími zvyky s pravidelným užíváním vína či s abstinencí vína. Skupiny lidí užívající víno trpí podstatně méně nemocemi krevního oběhu a infarkty, a to díky obsahu antioxidantů ve víně, hlavně flavonidů, resveratrolu, quercetinu a katechinu, jejichž příznivé účinky byly prokázány i proti rakovinným onemocněním. Tento jev je dnes znám pod názvem "francouzský paradox", neboť obyvatelé hlavně jižní Francie se nikterak nevyhýbají tučným pokrmům, ale protože je bohatě zapíjejí hlavně červeným vínem, které má většinou těchto flavonidů více než bílé víno, trpí infarkty méně (o této problematice si ještě povíme příště).

Víno působí příznivě na zažívací trakt, neboť podporuje tvorbu žaludečních kyselin a vylučování pepsinu. To je zvláště ceněno u starších lidí pro klesající výkonnost žaludku. V zažívacím traktu působí víno dezinfekčně, zvláště červené, svým obsahem tříslovin, a proto bývalo vždy cenným pomocníkem při propuknutí epidemií tyfu, cholery nebo úplavice. Trávení podporují i bílá vína s vyšším obsahem vinného kamene, který bývá ve víně rozpuštěn, a to hlavně vína mladá, kde se zatím vinný kámen nevysrážel. Srdeční činnost uklidňují vína s vyšším obsahem draslíku a nervové vzruchy vína s vyšším obsahem fosforu. Celkové uklidnění přinášejí vína přírodně sladká nebo i plná vína červená. Laxativně (projímavě) působí vína s vyšším obsahem glycerolu, krvetvorbu podporují vína s vyšším obsahem železa. Antialergicky působí vína s vyšším obsahem hořčíku. Víno rozvíjí představitivost a dodává vzlet lidské duši. Víno je alkoholickým nápojem, ale víno není pouze alkohol, jak píše většina bojovníků proti alkoholismu. V tomto případě je víno ublíženo, protože pisatelé těchto článků vyzdvihují pouze "škodlivé účinky alkoholu" a zcela opomíjejí příznivé zdravotní účinky mírného pití vína. Někdo si řekne – tak oddělme alkohol z vína, jenže prospěšné flavonidy jsou rozpustné pouze v alkoholu a to v optimální koncentraci 10 – 15% což bývá obvykle víno. Další nezvratný jev je, že tyto flavonidy působí jen krátkodobě, tzn. 1 den, takže když si někdo řekne, že chce být chráněn těmito flavonidy ve víně třeba po celý týden a vypije 1,5 l vína najednou (což je optimální množství na týden), mine se pití účinkem a efekt bývá opačný tj. škodlivý.

Takže pokud chcete být každodenně chráněni, popíjejte optimální dávku 2 sklenice vína každý den. Samozřejmě většina lidí si přes den nemůže z různých důvodů dopřát skleničku. Obvykle bývá čas a prostor navečer v rodinném kruhu nebo s přáteli, a to je další výhoda vína, neboť je společenský nápoj a v poslední době již žádná menší či větší společenská událost se neobejde bez lahve dobrého vína. Víno ve vkusném balení je vhodný dárek pro blízkou osobu a obsah láhve

0,75 l je ideální množství denní dávky vína pro 2 osoby.

Alkohol ale dráždí buňky nervového systému a ty pak vylučují serotonin, který vyvolává v mozkovém centru uklidnění, spánek, zbavuje pocitu strachu. Problém je v tom, že nervově labilní lidé, hledající uvolnění, sáhnou po lahvi a vzniká nebezpečí návyku na alkohol, zvláště když člověk popíjí sám. Při pravidelném stupňování dávek alkoholického nápoje bývá poškozena játrní i mozková tkáň. Aby se člověk vyhnul rizikům pramenícím z požitku pití vína, neměl by překračovat Světovou zdravotnickou organizací (WHO) doporučenou dávku alkoholu, která je u mužů 50 g denně, což je 4 – 5 dcl vína, a u žen, které mají méně výkonnou játrní tkáň, to je 20 g denně, tedy asi 2 dcl vína. Samozřejmě občas to člověk může přehnat a vypít více zvláště v dobré společnosti a v dobré náladě např. při zpěvu a tanci. Pak by ovšem měl několik dní abstinovat, aby se játra stačila odpočinout a až potom se vrátit k doporučené denní dávce. Játra některých dospělých mužů mohou sice zpracovat za 24 hodin až 240 g alkoholu (2 litry vína) – 8 g alkoholu za hodinu pomocí enzymu alkoholdehydrogenázy a 2 g za hodinu pomocí katalázy, ale tuto činnost nemohou dělat denně. Pak by jim nezbyval čas na zpracování tuku z potravin a tento tuk by se následně usazoval v játrních tkáních (což způsobuje "tvrdnutí" jater). Pití vína na lačný žaludek je krajně nevhodné. Víno navádí chuť k jídlu, podporuje redukční dietu (zvláště suché) a zlepšuje sociální kontakty mezi lidmi. Nejlépe se osvědčuje strava ze směsi bílkovin a škrobu, bohatá na vlákninu zeleniny a na vitamíny zvláště vitamin C, který bývá vyplavován z krve alkoholem.

Je zajímavé, že naši předkové (počínaje asi od 16. století, kdy se ve Střední Evropě začala ve velké míře rozmáhat konzumace vína) pili víno pravidelněji a častěji, než v této době. Nyní je v České republice spotřeba vína na osobu za rok 17,5 l, což je polovina z průměrné spotřeby 34 l vína na osobu v zemích EU. Stále u nás většina lidí (nemyslím tím členy Krúžku) vypije větší množství vína 1x – 2x za měsíc a mezitím téměř vůbec nepije víno. To má zdravotní účinky mizivé a převažují účinky škodlivé. O této problematice si povíme také v příštích číslech, aby opravdu již zmíněným příptkem "na zdraví" vyjadřovali lidé víru v tento nejzdravější nápoj v historii.

V příspěvku byly použity výtahy z publikací Každý den sklenka pro zdraví od Franka Jonese a Setkání s vínem od Prof. Viléma Krause, CSc..

Zdeněk Bravenec

Vyhlášení Ceny Stelly za rok 2006

V soutěži jde o nejkurióznější a nejúspěšnější soudní případy v USA. Tato cena není pojmenována podle naší bývalé herečky a bavičky Stelly Zázvorkové, jak leckterý z nás Čechů podle obsahu soutěže domnívá, ale podle paní Stelly Liebeck, která se kdysi polila kávou a úspěšně za to nechala odsoudit McDonalda.

Bohužel se do tohoto hodnocení nedostala současná kampaň teenagerů, kteří houfně žalují McDonaldu, že u nich po jídle ztloustli.

5. místa:

- Kathleen Robertsonová z Austinu, Texas, vysoudila 780 000 dolarů za zlomený kotník v nábytkářském obchodě, kde zakopla "o pobíhajícího spratka". Majitelé obchodu byli rozsudkem velice překvapeni, neboť ten "pobíhající spratek" byl její syn!
- 19 letý Carl Truman z Los Angeles, Kalifornie, získal 74 000 dolarů + léčebné výdaje zato, že mu jeho soused přejel ruku autem Honda Accord. Pan Truman si totiž nevšiml, že někdo sedí za volantem vozidla, ze kterého kradl poklice.
- Terrence Dickson z Bristolu, Pennsylvania, opouštěl přes garáž dům, který právě vykradl. Nepodařilo se mu ale otevřít dveře garáže, protože vypovědělo automatické otevírání. Zpátky do domu se taky dostat nemohl, neboť si zaklapl dveře z garáže do bytu. Majitelé domu byli právě na dovolené a tak zůstal pan Dickson uvězněn 8 dní. Přežil jen díky zásobě Pepsi a velkého pytle psích granulí. Od vlastníka domu pak vysoudil za duševní újmu 500 000 dolarů.

4. místo:

Jerry Williams z Little Rocku, Arkansas, získal 14 500 dolarů + náklady na léčení za napadení sousedovým psem beaglem. Pes byl na řetězu a za plotem (na dvorku svého pána). Vysouzená náhrada byla poměrně nízká, neboť dle poroty bylo pro psa polehčující okolností, že byl před činem silně vystresován. Pan Williams totiž lezl přes plot na pánečkův dvorek a po psovi opakovaně střílel ze vzduchovky.

3. místo:

Filadelfská restaurace musela zaplatit panu Amberu Carsonovi z Lancasteru, Pennsylvania náhradu ve výši 113 500 dolarů po té, co v podniku uklouzl na rozlité limonádě a zlomil si kostrč.

Limonáda se dostala na zem několik vteřin před incidentem, neboť ji pan Carson chrstl do obličeje svému příteli při poněkud ostřejší výměně názorů.

2. místo:

Kara Waltonová z Claymontu, Dealaware, vysoudila na nočním klubu v sousedním městě náhradu za to,

že při přelézání z okna záchodku upadla na zem a vyrazila si dva přední zuby.

Stalo se tak proto, že paní Waltonová chtěla utéci ze záchodku bez zaplacení útraty 3,50 dolarů. Získala náhradu 12 000 dolarů + náklady na zubaře.

1. místo:

Vítězem se stal pan Merv Grazinski z Oklahomy. Koupil si nový obytný vůz Winnebago. Při cestě domů z fotbalového zápasu vjel na dálnici, nastavil automat na 130 km/hod, přešel ze sedadla řidiče do obytné části a začal si vařit kávu. Vůz opustil dálnici, havaroval a převrátil se. Pan Grazinski se soudil z výrobcem, že v návodu nebylo výslovně uvedeno, že se toto nesmí. Porota mu přiřkla náhradu 1 750 000 dolarů + zcela nový vůz Winnebago Motor Home. Výrobce pak v tomto smyslu upravil návod k ovládání vozidla pro případ, že by se ve světě vyskytl další úplný blbec a naneštěstí si koupil jejich vůz.

VL